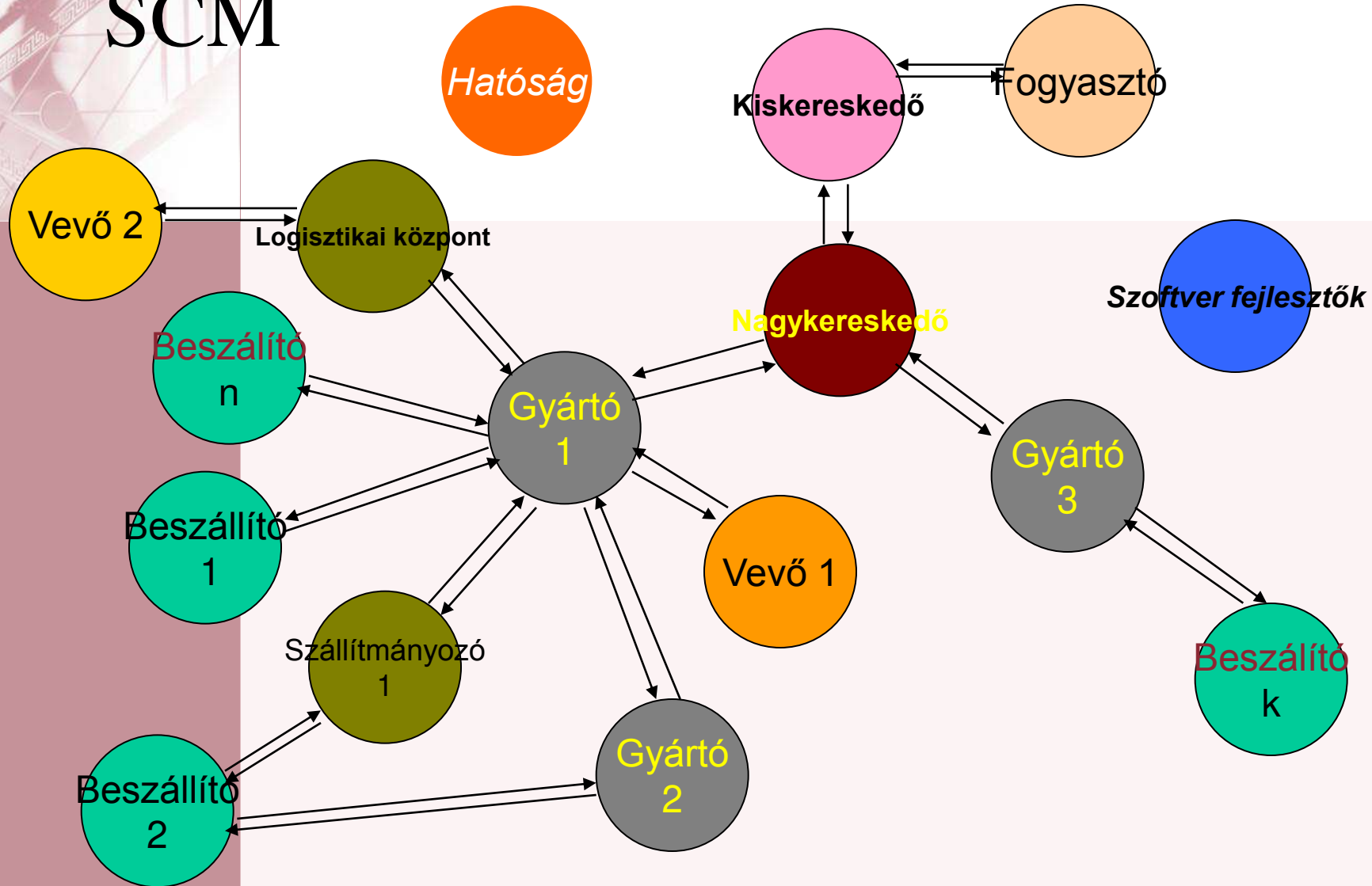

Az ellátásilánc-menedzsment, és informatikai háttere

BGF PSZK Közgazdasági Informatikai Intézeti Tanszék

Balázs Ildikó, Dr. Gubán Ákos

SCM

Ellátásilánc-menedzsment (Supply Chain Management-SCM)

Az SCM olyan üzleti stratégiát és azt megvalósító folyamatot jelent, amelynek célja

versenyelőnyök szerzése, illetve a versenyképesség megtartása

a nyersanyag-kitermeléstől a késztermékek végfelhasználókhoz történő kiszállításáig tartó, illetve a kapcsolódó szolgáltatásokat (szervizt, hulladékkezelést, újrahasznosítást) is magában foglaló teljes ellátásilánc optimalizálása révén.

SCM

- Az SCM jellemzően termelővállalatok, beszállítók, vevők, logisztikai szolgáltatók logisztikai rendszereinek integrációja révén jöhet létre, ezért az SCM kiszolgálása az **IT-alkalmazások egyfajta folyamat-integrációját igényli.**
- Az SCM egyszerre bír **stratégiai és megvalósítási összetevőkkel**, ezért fontos az operatív és az analitikus SCM megkülönböztetése.

SCM

- **Az operatív SCM a logisztika kiterjesztése, ezért a vállalati erőforrástervező rendszerekkel (ERP) is erős átfedést mutat.**
- **Az ellátási lánc magában foglalja a végfelhasználókkal, fogyasztókkal való kontaktust is, ezért az SCM és az Ügyfélkapcsolat menedzsment között elkerülhetetlenül kell lenni átfedésnek (pl. vevők igényeinek felmérése).**

Az SCM stratégiai funkciói

- **kutatás-fejlesztés (K+F) és tervezés:** terméktervezés, gyártási folyamatok tervezése;
- **olyan politika és eljárások kialakítása, amellyel az ellátási láncot egyetlen egységként lehet irányítani;** – részterületi hatékonyság helyett az ellátási lánc egészének hatékonysága számít (tudás, kockázat és eredmény megosztása, kooperáció);
- **optimumkeresés:** a forgalom és nyereség növelése, a készletek csökkentése, az átfutási idők rövidítése, – annak meghatározása, hogy az ellátási lánc mentén hol kell készleteket képezni, és az egyes pontokon mennyit;

Az SCM stratégiai funkciói I.

- a végső fogyasztói igények feltárása – a szükséges marketingműveleteket meghatározó **elemzések**;
- a versenytársak tevékenységének **elemzése**;
- **stratégiai kontrolling**.

Az SCM operatív funkciói

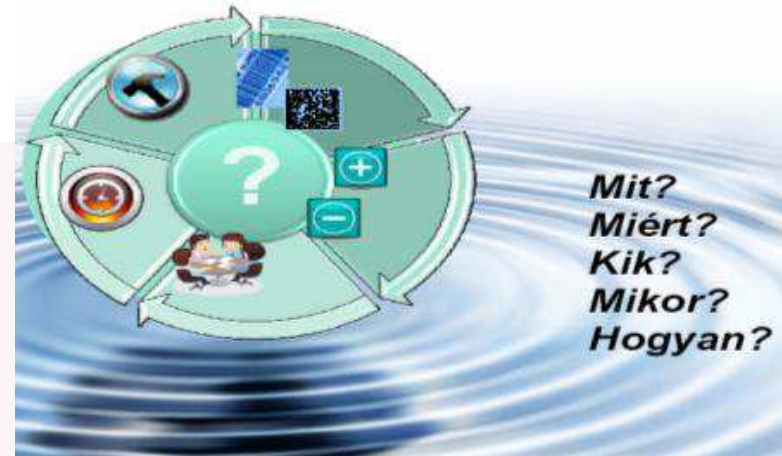
- **logisztikai feladatok menedzselése az e-business folyamatokra kiterjedően;**
- **az ellátási folyamatot folyamatosan követő informatika: rendeléskövetés, termékazonosítás és nyomon követés;**
- **fogyasztói igények alakulásának folyamatos visszajelzése – valós idejű forgalomadatok szolgáltatása;**
- **teljesítménymérés, operatív kontrolling.**

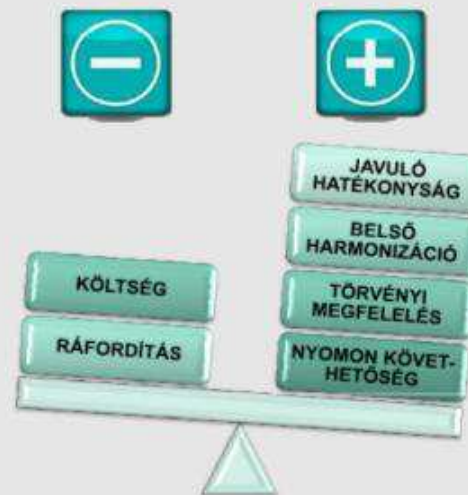
Az ellátási folyamatot folyamatosan követő informatika

Nyomon követés elvei

- Egyedi azonosítás
- Adattovábbítás
- Adatkapcsolatok
- Adatközlés

Miért van szükség az egységes jelölési rendszerre?

Azonosítási rendszerek és technikák

Európai termékazonosítási rendszerek

GS1: Vállalatok összekapcsolása

**GS1
összekapcsolja
a vállalatokat
és a
fogyasztókat az
ellátási lánc
minden részén**

Gyártók, közvetítők, kereskedők, kórházak, szállítmányozók, vámhatóságok, szoftver fejlesztők, nemzeti és nemzetközi szabályozó hatóságok dolgoznak együtt a vezetésünk alatt a szabványok létrehozásában

GS1 azonosító kulcsok

1. GLOBÁLIS KERESKEDELMI ÁRUAZONOSÍTÓ SZÁM
(Global Trade Item Number - **GTIN™**)

GTIN-13

5991234500013

EAN-13

2. GS1 GLOBÁLIS HELY(AZONOSÍTÓ) SZÁM (**GS1 GLN**)
3. GS1 SZÁLLÍTÁSI EGYSÉGEK SORSZÁM KÓDJA (**GS1 SSCC**)
4. GS1 GLOBÁLIS VISSZATÉRŐ TÁRGYAZONOSÍTÓ (**GS1 GRAI**)
5. GS1 GLOBÁLIS EGYEDI TÁRGYAZONOSÍTÓ (**GS1 GIAI**)
6. GS1 GLOBÁLIS SZOLGÁLTATÁSI KAPCSOLAT SZÁM (**GS1 GSRN**)
7. GS1 GLOBÁLIS DOKUMENTUM TÍPUS AZONOSÍTÓ (**GS1 GDTI**)

Az optikai azonosítási eljárások fejlődése

Lineáris jelképek

EAN/UPC

2D vonalkód - többsoros

GS1 DataBar Kiterjesztett
halmozott

2D kód - képleolvasási elven működik

DataMatrix

A DataMatrix előnyei

Nagy kapacitású

(3116 Numerikus vagy 2335 Alfánumerikus), így kiegészítő információk tárolására képes

Jelentősen kisebb méretben tüntethető fel

Például a Code-128 vagy GS1-128 jelképekhez képest

Nagyobb adatbiztonság biztosítható az ECC 200 verzióval és a GS1 Adattartalom azonosítókkal

Korrigálható a hiba a jelkép sérülése esetén jelentős fokig (ECC200-nál Reed-Solomon hibajavítással kb. 30-40%)

Igaz, speciális kétdimenziós elektronikus képalkotó vagy vizuális olvasórendszert igényel!

A GS1-128 jelképrendszer felépítése

Elemfüzér: Adattartalom azonosító + Adat

AI (Application Identifier):

2 vagy több karakteres előtag, mely meghatározza az utána következő **adatot** és annak formátumát

- Cikkazonosítás
- Nyomonkövetési számok
- Dátumok
- Helyazonosító számok
- Logisztikai mértékegységek
- Hivatkozási számok
- Kereskedelmi mennyiségek és mértékegységek
- Egyedi és belső alkalmazások

(01) 05991234567894 (13) 060104 (10) 1234AB

Cél: világszerte minden informatikai rendszer képes legyen értelmezni

Biztonság és átláthatóság az ellátási láncban

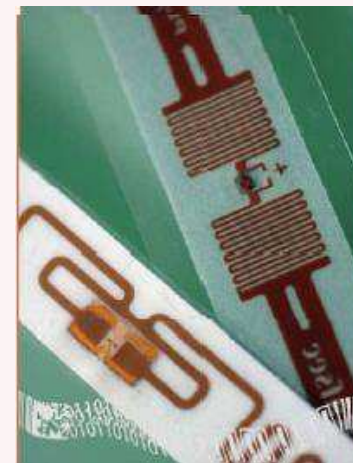
RFID-alapú azonosítás globális szabványai

Információk pontosabb, közvetlenebb és költség hatékonyabb láthatósága

EPCglobal szabványok

RFID technológia
kompatibilis alkalmazása

Az ellátási lánc fizikai
folyamatainak valós idejű
informatikai leképezése

Nyomon követés

Szabványok, megoldások és szolgáltatások

Együttműködések új formája

Globális hálózat termékadat cseréhez
Szabványosított, szinkronizált adatok üzleti
tranzakciók eredményessége érdekében

A GS1 Globális Adat Szinkronizációs Hálózat (GDSN)

Az együttműködéshez a
vállalatoknak pontos,
megfelelően klasszifikált
adatokat kell megosztaniuk
egymással

ADATMINŐSÉG

Teljesség

Minden szükséges adat

Szabványosság

Az adat megfelel az adott környezet szabványainak.

Konzisztencia

Minden érintett rendszerben összehangolt adatok.

Pontosság

Az értékek pontosak.

Érvényesség

Az érvényesség ideje egyértelműen meghatározható.

ADAT- KOMMUNIKÁCIÓ

A megoldás...

**Összekapcsolt, minősített
adatbankok és Globális
Regiszter internet-alapú
hálózata.**

Mi szükséges a hatékony adatszinkronizációhoz?

- Megfelelő kommunikáció a kereskedelmi kapcsolatokban
- Együttműködés a partnerek között
- Elkötelezettség a gondolkodásmód és eljárásrend megváltoztatásához
- Felelősök az ellátási lánc különböző folyamataihoz
- Források a működés elindításához
- Folyamatok és összetevők megfelelő ismerete

Globális **kommunikáció** gyorsan, zökkenőmentesen

Elektronikus adatcsere globális szabványai
Gyors, hatékony és pontos üzleti üzenetek

GS1 eCom szabványok:
üzleti dokumentumok
elektronizálása, ami
képesé teszi kereskedő
partnereknek az
**elektronikus információ
csere zökkenőmentes
megvalósítását**

Kulcs termék területek

Automatikus azonosítás globális szabványai
Gyors és pontos, termék, eszköz illetve hely azonosítás

Elektronikus adatcsere globális szabványai
Gyors, hatékony és pontos üzleti üzenetek

Globális hálózat termékadat cseréhez
Szabványosított, szinkronizált adatok üzleti tranzakciók eredményessége érdekében

RFID-alapú azonosítás globális szabványai
Információk pontosabb, közvetlenebb és költség hatékonyabb láthatósága

Átfogó szabványalkalmazás előnyei

Belső nyomon követés

Vállalati erőforrás-tervező rendszerek

ERP (Enterprise Resource Planning)

Szervezeti szintű integráció

- Előzményei (folyamat szintű integrációk):
- **MRP I.** (Material Requirement Planning) anyagigény tervezési
- **MRP II.** (Manufacturing Resources Planning) a gyártási erőforrások tervezése

Külső nyomon követés

- **Integrált vállalati alkalmazások**
IEA (Integrated Enterprise Application)
- Hálózati együttműködés:
IEA (= ERP + SCM + CRM + e-Business)
  - **ERP**: a belső értékteremtő folyamat támogatása
  - **SCM** ellátási lánc menedzsment (beszállítók)
  - **CRM** (Customer Relationship Management) ügyfél- / vevőkapcsolat kezelés
  - **e-Business** komponensek (B2C, B2B)

Helymeghatározó rendszerek

A GPS funkciói:

- rögzített pontok vagy mozgó objektumok helyének meghatározása
- navigáció,
- valós idejű követés (a helymeghatározáson túl azonosító és távközlési funkciót is magában foglal),
- nyomvonal regisztrálás (utólagos követés).

Rakománykövető rendszerek (Tracecare)

- A GPS-hálózatra telepített automatikus *rakománykövető rendszerek* biztosítják
- az áruk menet közbeni tartózkodási hely- és állapotadatainak folyamatos és automatizált lekérdezési lehetőségét,
  - a gyűjtött adatoknak az irányító számítógépes rendszerbe való automatikus bejuttatását.

Ennek a valós idejű követésnek a haszna az ellátásiláncokban - az anyagok, áruk mozgatásánál - különösen fontos, mivel a járművek mozgása a központból szakaszosan vagy folyamatosan követhető. Ugyanis, ha a cég mindig tudja, hogy mikor, merre vannak a járművei, akkor azokból adott feladatok ellátásához lehet, hogy kevesebb is elég.

Szimulációs programok

Az általános logisztikai tervezési feladatoknál:

- Az ellátási lánc, a vállalaton belüli, a beszerzőtől a vevőig terjedő ellátási folyamatok szimulációja;
- Készletezési stratégiák szimulációja;
- Áruházak és raktárak ellátási rendszerének elemzése;
- Forgalom-átbocsátó és sorbanállást kezelő rendszerek modellezése és szimulációja;
- Különböző típusú elosztóközpontok forgalomszervezése;
- Rendező-pályaudvarok, multimodális átrakóközpontok forgalomelemzése.

Szimulációs programok

A termelési logisztikai rendszerek tervezése területén:

- Gyártósorok, raktárak működésének elemzése;
- Automatikus robot szállító eszközök működésének elemzése;
- Szerkezeti, szervezeti modellek;
- Integrált gyártórendszerek (rugalmas gyártó cellák, összeszerelési folyamatok) elemzése;
- Általános sorbanállási rendszerek.

Az irányítási paraméterek meghatározása területén:

- Üzleti folyamatok újratervezése;
- Átállási, átrendezési feladatok megoldása;
- Az irányítási utasítások, rendelkezések következményei és hatásai a logisztikai rendszer működésében.

Döntéstámogató rendszerek

A döntéstámogató rendszer (Decision Support System – DSS) alatt olyan, a stratégiai tervezést, vezetést segítő alkalmazást értünk, amely a következő feladatok végrehajtását támogatja:

- *A megoldandó problémára és a megoldás módjára vonatkozó ismeretek (adatok, szabályok) gyűjtése,*
- *A problémára vonatkozó adatok elemzése,*
- *Döntési változatok felállítása,*
- *Döntési változatok várható következményeinek vizsgálata,*
- *Az eredményeknek a vezetők számára könnyen értelmezhető formában való prezentálása.*

Döntéstámogató rendszerek

A DSS alkalmazások tipikus szolgáltatásai:

- Jelentéskészítő funkciók előre definiált vagy ad-hoc jelentések készítése céljából;
- Statisztikai elemző funkciók;
- Sztochasztikus modelleken alapuló szimuláció;
- Célkeresés;
- Optimalizálás;
- Kommunikáció, prezentáció

Felsővezetői információs rendszerek

A Felsővezetői Információs Rendszer (Executive Information System – EIS)

A vállalat egészére, továbbá a vállalat környezetére vonatkozó aggregált adatokat, mutatókat szolgáltat a stratégiai vezetés részére értelmezhető formában.

Köszönöm a figyelmet

Balazs.Ildiko@pszfb.bgf.hu